

geplangte Pensionsreform ugeet. Also, fir d'éischt emol fannen ech et wichteg, dass d'Leit do gefrot ginn, well et jo ëm hir Pensioune geet an do sollt och jiddereen e Wuert dierfe matschwätzen. Wann een d'Leit nämlech net fret, da schaaft een eng gewësse Frustratioun an der Bevëlkerung, déi sécher net hëlleft an där wichteger Diskussioun. Hei da meng wichtegst Punkten: Et soll ee kuck...

M. Claude Wiseler, Président | Madamm Bernard, Dir hutt d'Wuert ganz eleng.

Mme Djuna Bernard (déi gréng), auteure | Tjo, léif Kollegeinnen a Kollegen, méi wäit wier ech als Biergerin um Site schwätzmat.lu net komm. Dat waren nämlech genau 500 Zeechen. E bësse kuerz gegräff, géng ech mengen, an dat bei engem Theema, dat d'Zukunft vu menger Generatioun betrëfft. Dofir deposéiere mir heimadder eng Resolutioun, déi d'Chamber dozou oprëfft, e Biergerrot zum Theema Pensionsreform en place ze setzen.

(Interruptions)

E Biergerrot, dee representativ fir d'Gesellschaft zesummesat ass a wou dëst wichtegt Theema breet diskutéiert soll ginn. Natierlech huet de Biergerrot net d'Funktoun, de Sozialdialog ze ersetzen, mee en Debat mat a vun de Bierger ze preparéieren. Mir sinn der Meinung, dass d'Chamber, also mir hei, déi d'Vollek verrieden, eis solle participativ outilléiere mat de Suerge, Bedenken, Wënsch a Propose vun de Leit. Mir kënnen nëmmen dovunner profitéieren. Den Debat kann nëmmen dovunner profitéieren. A 500 Zeeche ginn dofir net duer!

Une voix | Très bien!

Résolution

«relative à l'instauration d'un Conseil citoyen "Pensionsreform"»

La Chambre des Députés,

– considérant que la réforme du système de pension est un enjeu majeur pour l'avenir économique et social du Luxembourg, affectant tant les générations actuelles que futures ;

– rappelant que la participation citoyenne constitue un principe fondamental de la démocratie, garantissant que les décisions politiques tiennent compte des besoins et aspirations de l'ensemble de la population ;

– constatant que les citoyennes et citoyens sont les premiers concernés par les décisions touchant à leur avenir financier et à la solidarité intergénérationnelle et qu'ils doivent donc être activement impliqués dans le processus de réflexion ;

– soulignant le succès des récents processus de participation citoyenne initiés par le Gouvernement, tels que le «Klima-Biergerrot» ou le «Biergerkomitee Lëtzebuerg», ainsi que l'opportunité de faire évoluer la culture de la participation citoyenne au Luxembourg ;

– reconnaissant que la mise en place d'un Conseil citoyen institutionnalisé offre également une opportunité unique de renforcer la légitimité démocratique des réformes projetées en s'assurant que ces décisions sont fondées sur un débat transparent et une participation populaire structurée et véritable ;

– rappelant en fin les motions et résolutions présentées à la Chambre des Députés en faveur du développement et de la pérennisation de la participation citoyenne,

décide

– de mettre en place, en complémentarité avec la consultation en ligne «schwätzmat.lu» initiée par le Gouvernement, un Conseil citoyen «Pensionsreform» qui aura pour missions de :

1. alimenter le débat public sur la pérennisation de la prévoyance vieillesse,
2. représenter la diversité de la société luxembourgeoise en incluant des citoyennes et citoyens de différentes tranches d'âge, professions, origines géographiques et sociales,
3. délibérer sur les enjeux complexes liés à la réforme des pensions en tenant compte de la viabilité financière à long terme, de la justice intergénérationnelle et des attentes sociales et environnementales,
4. élaborer des propositions concrètes, en collaboration avec des expertes et experts indépendants si nécessaire, et les soumettre au Gouvernement et aux partenaires sociaux en tant qu'élément constitutif du dossier de réforme,
5. assurer une transparence totale sur les échanges et recommandations émises, dans un esprit de collaboration avec les institutions étatiques et les acteurs de la société civile,
6. agir en tant qu'initiative pilote, afin de poser, sur la base des résultats des analyses menées par sa cellule scientifique, les fondations pour la création d'une structure permanente.

(s.) Djuna Bernard.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard.

23. 8347 – Projet de loi portant approbation du quatrième Protocole portant amendement à la Convention du 27 octobre 1956 entre la République fédérale d'Allemagne, la République française et le Grand-Duché de Luxembourg au sujet de la canalisation de la Moselle, fait à Schengen, le 18 septembre 2023

An da komme mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour. Dat ass de Projet de loi 8347 iwwert d'Ofschafe vun den Navigatiounsmauten op der Musel. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an deemno folgendermoossen: 10 Minutte fir de Rapporteur, 5 Minutte fir all Sensibilitéit a Fraktioun, d'Regierung huet 10 Minutten. Et si schonn ageschriwwen: den Här Emile Eicher, den Här Yves Cruchten, den Här Jeff Engelen, den Här Meris Söhovic an den Här David Wagner. An elo huet de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Gusty Graas, d'Wuert. Här Graas.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Merci, Här Président. Wéi de réimeschen Dichter Ausonius d'Musel bereest huet, dat war esou ëm 370 no Christus, do war d'Musel natierlech nach e romanteschen, natierleche Flosslaf. Mee knapp 1600 Joer méi spéit war et domadder eriwuer. An zwar de 27. Oktober 1956 ass decidéiert ginn zwëschen Frankräich, Lëtzebuerg an Däitschland, d'Musel ze kanaliséieren. Do ass och deementspriedend eng Konventioun gemaach ginn. An de 26. Mee 1964 war dann eng grouss feierlech Ouverture, an dat a Presenz vu kengem Geréngere wéi dem General Charles de Gaulle, dem deemolege President vu Frankräich, dann dem Här Lübke, dem Bundespräsident, an natierlech och der Groussherzogin Charlotte. An de President De Gaulle huet och deemools gesot, datt u sech déi Kanalisatioun géng derzou bäidroen, d'Frëndschaft zwëschen deenen dräi Länner nach ze verdéiwen. Et muss ee sech jo awer virstellen: Wéi déi Konventioun ënnerschriww ginn ass, do war den Zweete Weltkrich eréischt eelef Joer eriwuer.

(M. Fernand Etgen prend la présidence.)

An där Konventioun sinn natierlech och d'Konditiounen vun der Muselkanalisatioun festgeluecht

ginn. Ënner anerem ass awer och dann dee Moment fixéiert ginn, datt Peagen erhuewe sollte ginn, virun allem fir déi enorm Käschte vun der Société internationale de la Moselle ze couvréieren. Ech wëll och direkt hei ënnersträichen, datt déi Gesellschaft deemools nom däitsche Recht gegrennt ginn ass. Et goufen dunn och dräi Zousazprotokoller am Laf vun de Joren ënnerschriwwen, an zwar 1974, 1983 an 1987. An hei goug et awer virun allem ëm d'Prozedur vun de Gerichter, de juristesche Statutt vun der Muselkommissioun, an och d'Sanktiounen, déi am Kader vun där Konventioun eeben och kënnen geholl ginn.

Den 18. September 2023, also virun engem gudden Joer, ass dunn dee véierte Protokoll ënnerschriww ginn. An do ass virun allem ëm d'Ofschafe vun där Muselgesellschaft gaangen. Déi Suppressioun ass awer natierlech net gemaach ginn, ouni virun och den Avis vun de Geranten eranzehuelen.

An deem véierten Zousazprotokoll ass natierlech awer och eng aner wichteg Mesur geholl ginn, an zwar d'Ofschafe vun de Peagen. Dat ass eng Iddi, déi awer och schonn ënnert der leschter Regierung entwéckelt ginn ass, déi sech deemools och positiv derzou ausgeschwat hat. An zwar hat dat virun allem als Ursach, dem Green Deal um europäeschen Niveau och Rechnung ze droen, dat heescht eng méi staark Dekarbonisatioun unzestriewen, wat den Transport ubelaangt.

Et dierf een net vergiessen, datt duerch d'Ofschafe vum Peage elo erwaart gëtt, datt de Schëfftransport op der Musel bis 2030 ëm 25 % wäert zouhuelen. An et gëtt geschat, datt bis 2050 d'Schëfffaart op der Musel souguer wäert ëm 50 % zouhuelen.

Da muss een natierlech awer och drop hiweisen, datt d'Schëfffaart u sech jo awer vill méi ökologesch ass wéi de Camionsverkéier oder den Zuchverkéier. Zum Beispill: Fir de Schwéierttransport brauch e Schëff 67 % manner Energie wéi Camionen a 35 % manner wéi den Zuch. Och wat den Ausstouss vun CO₂ ubelaangt, wann een dat op d'Tonn verrechent, ass d'Schëfffaart natierlech vill méi en ökologescht Transportmëttel.

Da gesäit den Accord awer och vir, datt déi Recetten, déi zwëschen dem 1. Januar 2023 an dem 30. Juni 2025 vun Däitschland a Lëtzebuerg agezu ginn, herno allerspéitstens um Enn vum zweete Semester 2025 Frankräich iwwerwise ginn, well domadder ginn och definitiv Staatscreancen op déi international Muselgesellschaft opgehewen.

Déi Gesellschaft wäert och spéitstens bis Enn nächst Joer, Enn 2025, opgeléist ginn. A wéi ech jo virdu scho gesot hunn, funktionéiert se nom däitsche Recht an do gëtt et eng Sperrfrist vu mindestens engem Joer. Déi muss deementspriedend och elo respektéiert ginn.

Déi dräi Staate verflachte sech och, datt déi Gesellschaft Scholden op Zënsen, déi se nach huet, net muss zeréckbezuelen, a se verzichten och drop, dat abezuelte Kapital zeréckzufuerderen. Duerchschnëttlech kann ee soen, datt duerch de Peage zwëschen sechs a siwe Milliounen d'Joer agezu goufe bis elo. An d'Personalkäschte louchen, wann een dat elo déi lescht zéng Joer réckbléckend kuckt, bei plus ou moins enger Millioune d'Joer.

Zënter den Nonzegejoren, also den Nonzéngnonnert-nonzegejoren, ass scho festgestallt ginn, datt déi Suen, déi duerch de Peage agezu goufen, u sech net méi géifen duergoen, fir och déi enorm Käschte vun der Sociétéit ze couvréieren. Dat selwecht géllt och fir dee Forfait, deen u sech ëmmer opgehewen ginn ass, fir den Entretien vun der Musel och zu deem Moment kënnen ze couvréieren.

Duerfir sinn dann och déi Verdeelungsschlüsselen, déi am Artikel 1920 festgehal sinn, ëmmer manner

effikass ginn, wat dann, wéi gesot, och derzou gefouert huet, datt déi Decisioun vun der Suppressioun vun dem Peage geholl gouf.

Dëse Projet de loi gesäit dann, wéi gesot, d'Approbatoun vum véierte Protokoll vir. An et geet drëms, wéi ech jo schonn erkläert hunn, virun allem den ekologesche Standpunkt vun der Schëfffaart hei nach méi ervirzesträichen. Konkreet ginn dann d'Kapiteln eent, zwee an dräi an där Konventioun ofgeschaaft. Den Artikel 22 ass awer och net onwichtig: Deen erlaabt awer deenen eenzelne Staaten, trotzdem op hirem Territoire gegebenefalls nach Peage opzehiewen.

Da gesäit deen neien Artikel 53 vir, datt de Gabaret op der Musel zwëschent Metz an Diddenuewen natierlech erhalte bleift. An den Artikel 60 gëtt gestrach, well et do nach ëm d'Kanalisation vun der Musel geet. Déi, déi vun der Musel sinn, wëssen – all déi aner missten et och wëssen –, datt déi Aarbechte jo scho laang ofgeschloss sinn.

Här President, Dir Dammen, Dir Hären, dann nach e puer Wuert och iwwert d'Aarbecht an der Kommissioun. De Conseil d'État hat säin Avis den 21. Mee 2024 eraginn. En hat keng spezifesch Observatiounen ze maachen, huet allerdéngs op säin Avis iwwert de Projet de loi vun 1956 higewisen, deemools, wéi dann d'Konventioun hei guttgeheescht ginn ass. Deemools ass nämlech gefrot ginn, datt de Projet de loi misst mat enger Majorité qualifizéiert gestëmmt ginn, aus deem ganz einfache Grond, well d'Muselkommissioun eeben eng Institutioun vun internationalem Recht war. An do ass et och e Comité d'appel ginn, eng auslännesch Juridictioun, wou also hu misse d'Souveränitätsrechter iwwerdroe ginn. An deem véierte Protokoll ass dat awer net méi de Fall, soudatt mer haut also net eng Majorité qualifizéiert brauchen, mee mat engem normale Vott dann hei dee Protokoll och esou kënne gutthalen.

Dann nach den Avis vun der Chambre de Commerce, dee vum 7. Februar 2024 datéiert. Wat natierlech net verwonnerlech ass, dat ass, datt se selbstverständlech och d'Ofschafung vun dem Peage hei begrëssen, well et, wéi gesot, eeben och de Schëfftransport vill méi kompetitiv mécht a well et eeben och den Transporteuren, déi iwwert d'Strooss musse fueren, ëmmer méi schwéier gemaach gëtt, well eeben déi Politik vun der Dekarbonisation – déi awer richtig ass! – hinnen natierlech ëmmer méi ze schafe mécht, soudatt an Zukunft also méi Wueren iwwert d'Waasser kënnen transportéiert ginn, wat natierlech dann awer och eist Stroossennetz wäert entlaaschten.

Ech wëll dann awer och hei betounen, datt et net nëmme ëm de Wuerentransport geet, mee et geet selbstverständlech och ëm sämtlech aner Schëffer. Ech denken do un d'Croisiären – jo, et fueren och kleng Croisiéerschëffer iwwert d'Musel –, an och déi Loisirsschëffer, fir se mol sou ze nennen, falen natierlech och heirenner. Déi brauchen also och kee Peage méi ze bezuelen.

Dann, wéi gesot, zum Schluss nach: De Projet de loi war u sech den 11. Januar 2024 vum Ausseminister deposéiert ginn, ass awer dunn transferéiert ginn an d'Mobilitéitskommissioun. An déi huet de Projet de loi de 4. Juli analyséiert, huet och dunn e Rapport bestëmmt, deen elo hei virun Iech steet. An de Rapport gouf dann och eestëmmeg de 27. September ugeholl, soudatt mir och näischt aneres iwwreg bleift, wéi Iech Merci ze soe fir d'Nolauschteren.

Hoffentlech stëmmt der alleguer de Rapport. Jiddefalls, meng Fraktioun wäert dat maachen, an ech soen Iech villmools Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président de séance | An ech soen dem Här Rapporteur Gusty Graas Merci.

Da geet d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Emile Eicher. Här Eicher, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Emile Eicher (CSV) | Merci, Här President. Esou, wéi den Här Graas elo just gesot huet, féiert et zu enger Dekarbonisation, déi enorm wichteg ass, fir de Green Deal iwwerhaapt ëmzesetzen.

Ech wëll awer nach eng kleng Informatioun derbäi ginn: Et gouf ëmmer bei der Tarifikatioun gekuckt, wéi den Tarif um Neckar, um Rhein-Main-Donaukanal war, an do gëtt et och kee Peage méi. Déi sinn eis schonn e bësselche viraus, dofir ass och keng Base méi do. An de Giddertransport ass nun eemol, esou wéi och schonn erkläert ginn ass, bei Wäitem deen ekologeschten, entlaascht eis Stroossen an och eis Schinnen, an dréit do dernieft och nach zu enger Simplification administrative bäi, well och deen Opwand geet elo verluer – gutt esou! –, an dat net nëmme fir de Giddertransport, mee och fir d'Loisiren.

Dofir kënne mir dat nëmme begrëssen. Eis Fraktioun wäert dee Projet och stëmmen.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Eicher. Ech ginn d'Wuert direkt weider un den Här Yves Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Den Här Graas war méi wéi komplett, an dofir bleift mir näischt aneres iwwereg, wéi den Accord vun eiser Fraktioun ze ginn.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci, Här Cruchten. An dann ass d'Wuert fir den Här Jeff Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Jo, merci, Här President, fir d'Wuert. Mir begrëssen natierlech d'Ofschafung vun dese Peagen op der Waasserstrooss, dat ass jo ganz kloer. Dat ass eng Fuerderung, déi mir scho laang Jore gestallt hunn, an duerfir kënne mer hei och den Accord gi vun eiser Fraktioun zu deem Projet.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Engelen. An da geet d'Wuert un d'Madamm Sam Tanson.

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Ech hu mech extra op dem Här Sehovic seng Plaz gesat, fir en ze ersetzen a fir den Accord ze gi vun deene Gréngen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Madamm Tanson. An da wier et um Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Eigentlech hat ech mech net ageschriwwen, fir net nach Zäit ze verschwenden, mee mir ginn natierlech och eisen Accord.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci, Här Goergen. An dann ass et um Här David Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Mir ginn och eisen Accord zu deem Projet de loi.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools.

D'Regierung huet d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Ech ka mech dann och ganz kuerz faassen, fir dem Rapporteur e grouse Merci ze soen. An Iech alleguer merci fir d'Ennerstëtzung fir dese Projet de loi.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools. D'Diskussioun ass ofgeschloss.

Da kéime mer elo zum Vott iwwert de Projet de loi 8347. Den Text steet am Document parlementaire 8347^{3A}.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8347 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Mir kommen elo zum Vote par procuration. Do feelt nach een.

De Vott ass ofgeschloss an de Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmmen, kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentoun ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer (par M. Laurent Mosar), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charel Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet (par Mme Stéphanie Weydert) ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel (par M. Gusty Graas), Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Gérard Schockmel), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann (par Mme Barbara Agostino), Mandy Minella et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana (par M. Yves Cruchten), Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Franz Fayot), Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

24. Résolution de Mme Taina Bofferding concernant le respect du Règlement de la Chambre des Députés concernant la convocation de réunions de commissions

Mir kommen dann elo zu der Resolutioun vun der Madamm Taina Bofferding iwwert d'Convocatioun vun eise Kommissiounsreuniounen. Madamm Bofferding, Dir hutt d'Wuert.

(M. Claude Wiseler reprend la présidence.)

Dépôt et exposé

Mme Taina Bofferding (LSAP), auteure | Merci, Här President. Effektiv hat ech déi Resolutioun hei schonn am Fréijoer deposéiert. Dat war zu engem Moment, wéi mer e bësse méi Diskussiounen a Reibereien haten, wat d'Organisatioun an och d'Gestioun vun eise Kommissiounen mat de Plage-fixen an och, wéi d'Convocatiounen erausginn, ugeet. An engem konstruktiven Esprit hu mer eis jo dann zesummegesat an der Conférence des Présidents an hunn do Initiative geholl, wéi een da Verschiddenes kéint änneren. Verschiddenes gouf jo och schonn ëmgesat, duerfir wëll ech hei elo net nach eng Kéier op déi ganz Resolutioun agoen.